ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА
ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Чандмань сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2022 оны санхүүгийн тайланд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: ХОА-2022/171/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Ховд хот 2023 он	Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар Цахим хаяг: Boldbaatar.Kh @audit.gov.mn Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн Утас:70433061 Цахим хаяг: khovd@audit.gov.mn Аудитор: Ц.Аззаяа Утас: 99125777 Цахим хаяг:Azzaya@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ ....

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ 3

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА 8

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа 10

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин 10

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал 10

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд.......11

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв 11

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт 12

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл 12

3.5.3 Нэмэлт төсөв ....

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн ....

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН 12

4.1 Ерөнхий зүйл 12

4.2 Материаллаг байдал 13

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт 13

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал 13

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт 13

4.5 Завсрын аудитын талаар 2022 онд завсрын аудит хийгдээгүй, өмнөх оны зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хянасан. 13

4.5.1 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн.....13

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 14

5.1 Залруулсан алдаа 16

5.2 Төлбөрийн акт 16

5.3 Зөвлөмж 17

6. Аудитаар илэрсэн алдаа зөрчлийн нэгтгэл 18

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ЭМДС	Эрүүл мэндийн даатгалын сан
ЭМТ	Эрүүл мэндийн төв

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
84000 Цамбагарав баг, Жаргалант сум, Ховд
Утас: 976-70433061, Факс: 976-70433061
E-mail: khovd@audit.gov.mn

2023.02.24 № 02/85

танай ____________-ны №______________-т

ЧАНДМАНЬ СУМЫН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН
ТӨВИЙН ЭРХЛЭГЧ Т.МЯТАВСҮРЭН
ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Чандмань сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Чандмань сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Эрүүл мэндийн төв нь тусгай зориулалтын шилжүүлгээс буюу улсын төсвөөс санхүүждэг байсан 2022 онд иргэдэд үзүүлсэн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний тарифаар тооцон Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжилтийг олгодог болсон нь нэг иргэнээр тооцсон санхүүжилт, үндсэн тусламж үйлчилгээний санхүүжилт, нэмэлт орлогын эх үүсвэрээр санхүүжих зарчимд шилжсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Бараа материалд данс хандиваар 15.9 сая төгрөгөөр эм эмнэлгийн хэрэгсэл бусад хангамжийн нэмэгдэж, үлдэгдлийн дийлэнх хувь буюу 48.9 сая төгрөгийг эм бэлдмэл эзэлж байна. Үндсэн хөрөнгө данс 3 мотоцикль 8.9 сая төгрөгөөр Шинэ хөдөө төслөөс, машин тоног төхөөрөмж ОНХС-аас 19.3, хандив тусламжаар 19.4, өөрийн хөрөнгөөр 7.6 сая төгрөг нийт 46.4 сая төгрөгөөр нэмэгджээ.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь тайлант онд 4 зорилтын хүрээнд хэрэгжүүлэх 113 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгаж, 93.8 хувийн биелэлттэй дүгнэгдсэн байна.

Чандмань сумын эрүүл мэндийн төв нь сумын 8 өрхийн 3100 гаруй иргэнд давхардсан тоогоор 5074 амбулаторийн үзлэгт хамруулж 732 иргэнийг хэвтүүлэн эмчилж

02102023

5647 ор хоног, дундаж ор хоног 7.7 орны фонд ашиглалт 15367 хувьтай, 124 алсын дуудлагад үйлчилж, 2 эх төрүүлсэн үзүүлэлттэй байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ХҮНДЭТГЭСЭН: ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Х.БОЛДБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	83,549,549.1	97,330,032.1
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	26.0	26,302,145.8
312	**Банкинд байгаа бэлэн мөнгө**	26.0	26,302,145.8
3121	**Төгрөг**	26.0	26,302,145.8
31211	Төрийн сангийн харилцах	26.0	26,302,145.8
33	**АВЛАГА**	70,821,972.4	976,990.8
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	7,242,472.4	976,990.8
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	63,579,500.0	-
34	**УРЬДЧИЛГАА**	-	8,500,000.0
34600	Урьдчилж гарсан зардал	-	8,500,000.0
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	12,727,550.7	61,550,895.5
351	**Түүхий эд материал**	6,655,114.7	48,601,228.4
35130	Эм боох материал	6,655,114.7	48,601,228.4
354	**Хангамжийн материал**	6,072,436.1	12,949,667.1
35410	Бичиг хэргийн материал	-	400,000.0
35420	Аж ахуйн материал	2,286,760.0	1,455,000.0
35460	Хүнсний материал	1,254,960.0	4,317,500.0
35470	Бусад хангамжийн материал	2,530,716.1	6,777,167.1
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	1,308,716,792.0	1,267,412,653.2
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	1,308,716,792.0	1,267,412,653.2
392	**Биет хөрөнгө**	1,293,742,292.2	1,252,552,403.5
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,314,272,785.0	1,314,272,785.0
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(165,930,438.0)	(241,961,030.2)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	79,986,844.0	88,886,842.0
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(27,985,055.9)	(35,725,634.8)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	132,928,828.1	179,354,267.5
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(71,209,005.4)	(79,515,070.4)

39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	68,406,818.0	68,406,818.0
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(36,778,423.7)	(41,216,573.6)
39217	Ном	50,000.0	50,000.0
393	**Биет бус хөрөнгө**	14,974,499.8	14,860,249.8
39301	Програм хангамж	732,000.0	732,000.0
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(503,500.2)	(617,750.2)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	14,746,000.0	14,746,000.0
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**1,392,266,341.1**	**1,364,742,685.3**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**23,720,986.4**	**327,130.0**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	23,720,986.4	327,130.0
413	**Өглөг**	23,720,986.4	327,130.0
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	-	327,130.0
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	23,720,986.4	-
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**1,368,545,354.7**	**1,364,415,555.3**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	1,368,545,354.7	1,364,415,555.3
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	214,581,860.8	214,581,860.8
51101	Өмч: - төрийн	214,581,860.8	214,581,860.8
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	827,180,700.5	823,050,901.0
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	827,180,700.5	827,180,700.5
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	(4,129,799.5)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	326,782,793.4	326,782,793.4
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**1,392,266,341.1**	**1,364,742,685.3**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан (төгрөгөөр)

Дансны код	**Үзүүлэлт**	**Өмнөх оны гүйцэтгэл**	**Тайлант оны гүйцэтгэл**
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**710,439,687.2**	**782,850,188.2**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**40,532,004.2**	**63,688,232.2**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	40,532,004.2	63,688,232.2
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	40,532,004.2	63,688,232.2
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	40,532,004.2	63,688,232.2
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**669,907,683.0**	**719,161,956.0**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	410,209,900.0	-

131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	410,209,900.0	-
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	-	622,000.0
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	622,000.0
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	26,312,325.0	45,132,226.0
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	26,312,325.0	45,132,200.0
132004	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих / орон нутгийн төсөв/	-	26.0
1340	**Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих**	233,385,458.0	673,407,730.0
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	233,385,458.0	673,407,730.0
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**736,098,842.9**	**786,979,961.7**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**736,098,842.9**	**786,979,961.7**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	702,298,842.9	785,860,053.7
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	358,986,926.9	417,223,270.4
210101	Үндсэн цалин	226,957,028.6	229,805,757.8
210102	Нэмэгдэл	101,574,372.5	149,487,432.3
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,914,000.0	5,414,000.0
210104	Урамшуулал	25,541,525.8	29,019,460.3
210105	Гэрээт ажлын хөлс	-	3,496,620.0
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	36,037,840.8	46,942,300.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	25,564,994.5	32,400,800.0
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,767,710.3	3,635,300.0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,194,008.2	2,908,300.0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	459,567.6	727,100.0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,051,560.2	7,270,800.0
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	25,836,025.8	42,148,900.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,514,468.8	7,389,000.0
210302	Түлш, халаалт	23,261,557.0	34,759,900.0
210303	Цэвэр, бохир ус	60,000.0	-
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	31,300,345.0	37,471,125.8
210401	Бичиг хэрэг	2,949,050.0	2,637,200.0
210402	Тээвэр, шатахуун	25,510,795.0	29,772,900.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,000,000.0	2,591,025.8
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	840,500.0	2,470,000.0
2105	**Нормативт зардал**	135,089,609.8	117,900,544.7
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	120,627,053.8	101,268,344.7
210502	Хоол, хүнс	11,402,656.0	15,062,151.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,059,900.0	1,570,049.0
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	870,000.0	6,274,800.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	870,000.0	1,854,300.0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	-	4,420,500.0
2107	**Томилолт, зочны зардал**	690,000.0	2,629,500.0
210702	Дотоод албан томилолт	690,000.0	2,629,500.0
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	704,874.0	1,904,076.6

210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	200,000.0	533,500.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	300,000.0	425,000.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	-	80,000.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	25,000.0	33,910.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	266,666.6
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	179,874.0	565,000.0
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	112,783,220.6	113,365,536.2
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	17,725,294.3	16,735,960.0
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	95,057,926.3	96,629,576.2
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	33,800,000.0	1,119,908.0
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	33,800,000.0	-
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	2,000,000.0	-
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	31,600,000.0	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	200,000.0	-
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	-	1,119,908.0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	1,119,908.0
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**(25,659,155.7)**	**(4,129,773.5)**
225	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	2,180,000.0	-
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	2,180,000.0	-
4	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)**	(2,180,000.0)	-
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**(27,839,155.7)**	**(4,129,773.5)**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан (төгрөгөөр)

Дансны код	**Үзүүлэлт**	**Өмнөх оны гүйцэтгэл**	**Тайлант оны гүйцэтгэл**
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**606,328,183.0**	**782,741,456.0**
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**606,328,183.0**	**782,741,456.0**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	410,209,900.0	-
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	410,209,900.0	-
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	-	622,000.0
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	622,000.0
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	26,312,325.0	45,132,226.0
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	26,312,325.0	45,132,200.0
132004	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих / орон нутгийн төсөв/	-	26.0
1340	**Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих**	169,805,958.0	736,987,230.0
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	169,805,958.0	736,987,230.0
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**606,328,157.0**	**756,439,310.2**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**606,328,157.0**	**756,439,310.2**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**572,528,157.0**	**755,319,402.2**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	353,266,401.2	410,780,658.8
210101	Үндсэн цалин	210,592,563.5	230,468,295.5

210102	Нэмэгдэл	111,087,537.7	141,973,408.3
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	6,048,000.0	5,564,000.0
210104	Урамшуулал	25,538,300.0	29,278,335.0
210105	Гэрээт ажлын хөлс	-	3,496,620.0
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	48,287,970.0	46,942,300.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	31,642,200.0	32,400,800.0
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,330,700.0	3,635,300.0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,664,600.0	2,908,300.0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	666,100.0	727,100.0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,984,370.0	7,270,800.0
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	25,836,025.8	42,148,900.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,514,468.8	2,653,300.0
210302	Түлш, халаалт	23,261,557.0	39,495,600.0
210303	Цэвэр, бохир ус	60,000.0	-
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	31,284,055.0	38,516,825.8
210401	Бичиг хэрэг	2,100,000.0	3,037,200.0
210402	Тээвэр, шатахуун	23,236,555.0	29,922,000.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,000,000.0	2,141,025.8
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,947,500.0	3,416,600.0
2105	**Нормативт зардал**	103,234,422.0	173,584,441.0
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	90,734,422.0	151,813,350.0
210502	Хоол, хүнс	10,500,000.0	17,937,591.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,000,000.0	3,833,500.0
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	1,476,300.0	9,926,800.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,476,300.0	6,404,800.0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	-	3,522,000.0
2107	**Томилолт, зочны зардал**	690,000.0	2,629,500.0
210702	Дотоод албан томилолт	690,000.0	2,629,500.0
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	712,374.0	1,877,410.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	200,000.0	533,500.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	300,000.0	425,000.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	-	80,000.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	25,000.0	33,910.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	240,000.0
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	187,374.0	565,000.0
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	7,740,609.0	28,912,566.6
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,740,609.0	28,912,566.6
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**33,800,000.0**	**1,119,908.0**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	33,800,000.0	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	33,800,000.0	-
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	-	1,119,908.0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	1,119,908.0
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**26.0**	**26,302,145.8**

8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	26.0	26,302,145.8
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	-	26,302,145.8

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан (төгрөгөөр)

Код	**Үзүүлэлт**	**Засгийн газрын оруулсан капитал**	**Дахин үнэлгээний нөөц**	**Хуримтлагдсан дүн**	**Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн**
C01	**2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	214,581,860.8	326,782,793.4	827,180,700.5	1,368,545,354.7
C03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**214,581,860.8**	**326,782,793.4**	**827,180,700.5**	1,368,545,354.7
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	(4,129,773.5)	(4,129,773.5)
C08	**2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**214,581,860.8**	**326,782,793.4**	**823,050,927.0**	1,364,415,581.3
D01	**2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	**214,581,860.8**	**326,782,793.4**	**823,050,927.0**	1,364,415,581.3
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**214,581,860.8**	**326,782,793.4**	**823,050,927.0**	1,364,415,581.3
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	(4,129,773.5)	(4,129,773.5)
D09	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**214,581,860.8**	**326,782,793.4**	**818,921,153.6**	1,360,285,807.8

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан (төгрөгөөр)

Эдийн засгийн ангилал	**Үзүүлэлт**	**Тайлант оны**	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	**Гүйцэтгэл**
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	782,741,430.0	755,319,402.2
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	782,741,430.0	755,319,402.2
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	782,741,430.0	755,319,402.2
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	425,285,666.8	410,780,658.8
210101	Үндсэн цалин	230,773,303.5	230,468,295.5
210102	Нэмэгдэл	156,173,408.3	141,973,408.3
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5,564,000.0	5,564,000.0
210104	Урамшуулал	29,278,335.0	29,278,335.0
210105	Гэрээт ажлын хөлс	3,496,620.0	3,496,620.0
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	48,987,993.8	46,942,300.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	33,792,093.8	32,400,800.0
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,794,500.0	3,635,300.0

210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,043,500.0	2,908,300.0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	759,900.0	727,100.0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,598,000.0	7,270,800.0
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	42,693,026.0	42,148,900.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,653,300.0	2,653,300.0
210302	Түлш, халаалт	39,495,600.0	39,495,600.0
210303	Цэвэр, бохир ус	544,126.0	-
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	41,016,825.8	38,516,825.8
210401	Бичиг хэрэг	3,537,200.0	3,037,200.0
210402	Тээвэр, шатахуун	31,922,000.0	29,922,000.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,141,025.8	2,141,025.8
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,416,600.0	3,416,600.0
2105	**Нормативт зардал**	180,084,441.0	173,584,441.0
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	156,813,350.0	151,813,350.0
210502	Хоол, хүнс	19,437,591.0	17,937,591.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,833,500.0	3,833,500.0
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	9,926,800.0	9,926,800.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	6,404,800.0	6,404,800.0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	3,522,000.0	3,522,000.0
2107	**Томилолт, зочны зардал**	2,629,500.0	2,629,500.0
210702	Дотоод албан томилолт	2,629,500.0	2,629,500.0
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	1,877,410.0	1,877,410.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	533,500.0	533,500.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	425,000.0	425,000.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	80,000.0	80,000.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	33,910.0	33,910.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	240,000.0	240,000.0
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	565,000.0	565,000.0
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	30,239,766.6	28,912,566.6
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	30,239,766.6	28,912,566.6
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	782,741,430.0	781,621,548.0
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	622,000.0	622,000.0
1320	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	45,132,200.0	44,012,318.0
132001	Орон нутгийн төсвөөс	45,132,200.0	44,012,318.0
1340	**НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	736,987,230.0	736,987,204.0
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	736,987,230.0	-

134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	-	736,987,204.0

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Чандмань сумын Эрүүл мэндийн төв нь Ард иргэдэд эрүүл, аж төрөх ёсыг дадал хэвшил болгосон, нотолгоонд суурилсан, анхан шатны тусламж үйлчилгээг аюулгүй, чанартай үзүүлэхэд оршино гэсэн эрхэм зорилго дэвшүүлэн шинийг санаачлагч, бүхнийг бүтээгч тэргүүлэх эрүүл мэндийн төв болно гэсэн алсын харааг тодорхойлж, Эрүүл мэндийн яамнаас Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар аюулгүй байдлыг сайжруулах жил болгон зарласан байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрдөх Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль шинээр батлагдаж мөрдөж эхэлсэн байна. Дараах тогтоолуудыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж байна.Үүнд:

- Засгийн газрын 2022 оны 107 дугаар тогтоолоор "Үйлчилгээний албан тушаал эрхэлдэг төрийн албан хаагчийн цалингийн доод хэмжээг тогтоох тухай "
- Засгийн газрын 2020 оны 11 дүгээр сарын 183 тоот "Бүх нийтийн бэлэн байдлын зэрэгт шилжсэнтэй холбогдуулан эдийн засгийг дэмжих чиглэлээр авах зарим арга хэмжээний тухай "
- Засгийн газрын 2020 оны 1 дүгээр сарын 10 тоот "Төрийн болон орон нутгийн өмчийн талаар авах арга хэмжээний тухай"

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Чандмань сумын Эрүүл мэндийн төвийн санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Байгууллагын дотоод хяналтын эрсдэлийг төлөвлөлтийн үе шатанд ДУНД гэж үнэлсэн бөгөөд гүйцэтгэлийн үе шатанд дахин хянахад дотоод хяналттай гэж үзлээ.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, тодилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Чандмань сумын Эрүүл мэндийн төв нь 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан "Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигт өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 36.0 сая төгрөгөөр буюу 3.4 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/сая.төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	0	26.3	26.3
Авлага	70.8	0.9	-69.9
Бараа материал	12.7	61.5	48.8
Үндсэн хөрөнгө	1,308.7	1,267.4	-41.3
Нийт хөрөнгө	1,392.2	1,356.2	-36.0
Өр төлбөр	23.7	0.3	-23.4
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	1368.5	1355.9	-12.6
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	1,392.2	1,356.2	-36.0

Дансны үлдэгдэлд гарсан дараах өөрчлөлтүүд байна. Үүнд:

- ✓ Байгууллага нь гүйцэтгэлээр санхүүждэг болсны дагуу Сангийн яамны 2022 оны 12 дугаар сарын 25-ны өдрийн 18 дугаар тоот албан бичгээр хүргүүлсэн чиглэлийн дагуу мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл 26.3 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.
- ✓ Өмнөх онд аймгийн эрүүл мэндийн даатгалын сангаас төлбөртэй үйлчилгээний авлага 63.5 сая төгрөг, НДШ авлага 4.8 сая ХХОАТ авлага 2.3 сая байсныг тайлант онд НДШ авлага 4.0 сая ХХОАТ авлага 2.1 сая төгрөгөөр бууруулж төлбөртэй үйлчилгээний авлага барагдуулсан байна.
- ✓ Бараа материалын үлдэгдэл өмнөх оноос 48.8 сая төгрөгөөр өссөн нь гүйцэтгэлээр санхүүжилт авч байгаатай холбоотой тайлант хугацаанд Эрүүл мэндийн газраас үнэ төлбөргүй нэг удаагийн эмнэлгийн хэрэгсэл, сумын ОНХС-аас 19,3 сая төгрөгөөр Биохими хагас автомат аппарат, диафибарлатор, оношлуур, хамгаалах хувцас хэрэгсэл, эм тариа үнэ төлбөргүй олгогдож зарцуулаагүйгээс үлдэгдэлтэй байна.
- ✓ Өр төлбөрийн хувьд өмнөх онд үүссэн өглөгийг тайлант онд 69.9 барагдуулан, тайлант онд 0.3 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны орон нутгийн төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг орон нутгийн төсвөөс 45.1 сая төгрөг, эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 736.9 сая төгрөг өөрийн үйл ажиллагаанаас 0.6 сая бүгд 782.7 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлж тайлант оны эхэнд 782.7 сая төгрөгөөр баталжээ.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Гүйцэтгэлээр эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 736.9 сая төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 45.1 сая төгрөг, ЭМГ-аас 0.4 Сүрьеэгийн холбоо-с 0.2 төгрөг нийт 782.7 сая төгрөгийн санхүүжилт авч 755.3 сая төгрөгийг зарцуулан 26.3 сая төгрөгийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлтэй гарсан байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/сая. төгрөгөөр/

Д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
71602- Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ					
1	71602/80302- Нэг иргэнд ногдох нормативаар	378.4	367.9	-10.5	97.2
2	71602/81603- Үндсэн мэргэжлийн тусламж	232.1	217.3	-14.6	93.6
3	71602/83603- Нэмэлт- дээд шатны төсвөөс хуваарилсан	127.1	126,1	-1	99.2
4	71602/80111- Төрийн өмчийн барилгын тогтмол зардал	42.7	41.6	-1.1	97.4
5	71602/80112- Нийтлэг үйлчилгээ	2.4	2.4	0	100
ДҮН		782.7	755.3	27.2	96.5

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т "нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна" гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Өмнөх оны 63.6 сая төгрөгийн авлагыг ЭМДС-аас нэмэлт санхүүжилтийн дансаар авч 63.6 сая төгрөгийг улсын төсвийн дансанд төвлөрүүлэн эмчилгээ үйлчилгээ, ажилчдын цалин хөлс, тээвэр шатахуун, бичиг хэрэг, бараа ажил үйлчилгээ худалдан авахад зарцуулжээ.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д "Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана." гэж заасны дагуу Чандмань сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг аудитор Ц.Аззаяа 2023 оны 02 дугаар сарын 21-с 02 дугаар сарын 24-ны хооронд гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер А.Цэцэгсүрэн, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Х.Болдбаатар нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Тус байгууллага нь 2022 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 24-ны өдрийн 08 албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл бага гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны орлого үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 673.4 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 11.9 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 75 хувиар буюу 8.9 сая төгрөгөөр тогтоосон байсныг гүйцэтгэлийн шатанд шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор байгууллага хуулиар хориглосон зардлуудыг санхүүжүүлээгүй байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 159 мэдээллээс хугацаандаа 150, мэдээллийг хугацаа хоцроож 9 мэдээлэл оруулсан байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.5 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх аудитаар 7.0 сая төгрөгийн 1 төлбөрийн акт, 0.9 сая төгрөгийн 1 албан шаардлага өгөгдөж хэрэгжилт 100 хувьтай хэрэгжүүлэн ажиллажээ.

Хүснэгт 3 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт /сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	1	7.0	1	7.0	100

Албан шаардлага	1	0.9	1	0.9	100
Зөвлөмж	0	0	0	0	0
Нийт дүн	**2**	**7.9**	**2**	**7.9**	**100**

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарах эрсдэлтэй асуудал гараагүй болно.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 8,500.0 сая төгрөгийн алдаа[1] илэрсэн тул Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.10-т "Аудитын байгууллагаас зөвлөмж болгосон бүртгэлийн алдааны залруулгыг мэргэжлийн түвшинд хянан, удирдлагад танилцуулах, зөвшөөрсөн тохиолдолд тухайн санхүүгийн жил, улирлын тайланд залруулга хийх, зөвшөөрөөгүй тохиолдолд аудиторт үндэслэл бүхий тайлбар хүргүүлэх" заалтын дагуу санхүүгийн тайланд залрууллаа. Үүнд:

- Ариун гантиг ХХК-руу 8,500.0 мянган төгрөгийн газардуулга хийлгэх ажлын хөлс шилжүүлж шууд зардалд бүртгэсэн. Урьдчилж гарсан зардлаар бүртгэж тайлагнаагүй байсныг урьдчилж гарсан зардлаар залруулж бүртгүүлэв.

Аудитаар нийт 10,714.3 мянган төгрөгийн зөрчил[2] илэрснээс, 976.9 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт, 9,737.4 мянган төгрөгийн 2 зөвлөмж хүргүүллээ.

5.1 Төлбөрийн акт

- Цалингийн сангийн хэмнэлт 976.9 мянган төгрөгийг оны эцэст НДШ, ХХОАТ-т илүү шилжүүлж авлага үүсгэсэн байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.7-д "Энэ хуулийн 43 дугаар зүйлд зааснаас бусад тохиолдолд төсвийн жил дуусахад төсвийн захирагчийн төсөв зарцуулах эрх нь дуусгавар болох бөгөөд төсвийн захирагчийн төсвийн зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг тухайн шатны төсвийн ерөнхий дансанд татан төвлөрүүлнэ" 6 дугаар зүйлийн 6.4.6-д "төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх" гэсэн заалтуудтай тус тус нийцээгүй тул төлбөрийн акт тогтоов.

5.2 Зөвлөмж

5.2.1 Эм бэлдмэлтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Тендерийн эмээс гадна худалдан авсан 2 нэр төрлийн 3200 ширхэг 4,629.4 мянган төгрөгийн эм бэлдмэл, 495 кг 3,306.0 мянган төгрөгийн махыг хэрэгцээ шаардлагаас илүү нөөцөлсөн зөрчил нь Төсвийн тухай хуулийн "6.4.1.төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах"; гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Төсвийг үр ашигтай хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж зарцуулах, хэрэгцээ шаардлагаас хэтрүүлэн худалдан авалт хийхгүй байх.

5.2.2 Сэлбэг хэрэгсэлтэй холбоотой асуудал

[1] Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

[2] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Илрүүлэлт: Тайлант онд 1,802.0 мянган төгрөгийн сэлбэг хэрэгслийг худалдан авахдаа байгууллагын өмч хамгаалах зөвлөлийн дүгнэлт гаргуулаагүй нь Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2018 оны 86 дугаар тогтоолоор баталсан Өмч хамгаалах зөвлөлийн үйл ажиллагааны нийтлэг журам 3.13 "Өмч хамгаалах зөвлөл нь хуулийн этгээдийн тээврийн хэрэгсэл ашиглалт, сэлбэг эд ангийг солих ...зэргээр хяналт тавьж ажиллана" гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Өмч хамгаалах зөвлөлийн дүгнэлтгүй сэлбэг хэрэгсэл худалдан авахгүй байх, худалдан авалтад тавих дотоод хяналтыг сайжруулах.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл / мян.төгрөг/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шууд зардалд бүртгэсэн	1	8,500.0			1	8,500.0	1	8,500.0				
Дүн	**1**	**8,500.0**			**1**	**8,500.0**	**1**	**8,500.0**				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/ мян.төгрөг/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Хэрэгцээ шаардлагаас илүү нөөцөлсөн	1	7,935.4					1	7,935.4	-	-	-	-
Өмч хамгаалах зөвлөлийн дүгнэлт гаргуулаагүй	1	1,802.0					1	1,802.0				
Илүү шилжүүлж авлага үүсгэсэн.	1	976.9	1	976.9								
Нийт дүн	3	10,714.3	1	976.9			2	9,737.4				

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР: **Х.БОЛДБААТАР**

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР: **А.ЦЭЦЭГСҮРЭН**

ТАЙЛАНГ БИЧСЭН:

АУДИТОР: **Ц.АЗЗАЯА**

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АКТ

2023 оны 02 сарын 24 өдөр Дугаар 38 /А2170425 Ховд

ХОА-2022/171/НА-СТА-ТШ3

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Чандмань сумын эрүүл мэндийн төвийн 2022 оны санхүүгийн тайлан баталгаажуулах аудитаар цалингийн сангийн хэмнэлт 976990 төгрөгийг нийгмийн даатгалын шимтгэл, хувь хүний орлогын албан татварт илүү шилжүүлж авлага үүсгэсэн зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.7-д “Энэ хуулийн 43 дугаар зүйлд зааснаас бусад тохиолдолд төсвийн жил дуусахад төсвийн захирагчийн төсөв зарцуулах эрх нь дуусгавар болох бөгөөд төсвийн захирагчийн төсвийн зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг тухайн шатны төсвийн ерөнхий дансанд татан төвлөрүүлнэ” 6 дугаар зүйлийн 6.4.8-д “төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх” гэсэн заалтуудыг тус тус зөрчсөн байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т “*Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно.*” гэж заасныг үндэслэн **ТОГТООХ нь:**

1. Дээрх зөрчилтэй холбоотой 976990 /есөн зуун далан зургаан мянга есөн зуун ерөн/ төгрөгийг Төрийн сан банкин дахь бусад нэр зааж ангилагдаагүй орлогын 100160000955 тоот дансанд 2023 оны 4 дүгээр сарын 30-ны дотор төвлөрүүлэх.

2. Актын биелэлтийг 2023 оны 5 дугаар сарын 15-ны дотор Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт[1] ирүүлэхийг Чандмань сумын эрүүл мэндийн төвийн эрхлэгч Т.Мятавсүрэн, нягтлан бодогч Б.Янжиндулам нарт хариуцуулав.

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР *Х.БОЛДБААТАР*

АУДИТОР *Ц.АЗЗАЯА*

[1] *Монгол улс, Ховд аймаг,Цамбагарав баг, ЗДТГ-ын 3 давхар, Утас:70433061, 70432545*